

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315208053
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8315208053.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Karola Krochtu a JUDr. Eduarda Valenčina v právnej veci žalobkýň: 1. M. O., rod. I., nar. X.X.XXXX, bytom K. XXX/XX, H.-L., právne zastúpenej JUDr. Kristínou Piovarčiovou, advokátkou, so sídlom Štúrova 20, Košice, 2. S. O., nar. X.XX.XXXX, bytom u matky, K. XXX/XX, H.-L., zákonne zastúpenej matkou M. O., bytom K. XXX/XX, H.-L., proti žalovaným 1. Z. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/XX, N., právne zastúpenej JUDr. Janou Šepelovou, advokátkou, so sídlom Nám. slobody 13/25, Humenné, 2. M. - N. K., O. V. G., F.: XX XXX XXX, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkýň v 1/ a 2/ rade a žalovaného v 2/ rade proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k 15C/357/2015 - 399 zo dňa 26.11.2020 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok okrem výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobkýňami v 1. a 2. rade a žalovanou v 2. rade.

II. Mení rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobkýňami v 1. a 2. rade a žalovanou v 2. rade tak, že priznáva žalobkyniam v 1. a 2. rade vo vzťahu k žalovanej v 2. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy s tým, že o jej výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

III. Náhradu trov odvolacieho konania stranám nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným v 1/ a 2/ rade povinnosť uhradiť žalobkyni v 1/ rade sumu 15 000,- Eur a žalobkyni v 2/ rade sumu 25 000,- Eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že zaplatením jednej zo žalovaných zaniká povinnosť druhej žalovanej. Druhým výrokom uložil žalovaným v 1/ a 2/ rade povinnosť uhradiť žalobkyni v 2/ rade pozostalostnú úrazovú rentu mesačne vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa, splatnú vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, k rukám žalobkyne v 1/ rade, s účinnosťou od 01.05.2013 s tým, že zaplatením jednej zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhej žalovanej. Tretím výrokom konštatoval, že nesplatenú časť zostalostnej úrazovej renty za obdobie od 01.05.2013 do novembra 2020 vo výške 2 998,98 Eur sú žalované v 1/ a 2/ rade povinné uhradiť k rukám žalobkyne v 1/ rade do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že zaplatením jednej zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhej žalovanej. Štvrtým výrokom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Piatym výrokom žalobkyniam v 1/ a 2/ rade vo vzťahu k žalovanej v 2/ rade priznal právo na náhradu konania v celom rozsahu s tým, že výška trov bude určená po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník. Posledným šiestym výrokom konštatoval, že žalobkyniam v 1/ a 2/ rade vo vzťahu k žalovanej v 1/ rade právo na náhradu trov konania nepriznáva.

2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie podľa ust. § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, §101, § 427 ods. 1, 2, § 428, § 429, § 448, § 889w Občianskeho zákonníka (ďalej OZ), § 4 ods. 1, 2 písm. a), § 4, § 15 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, podľa § 92 ods. 1, 2, § 93 ods. 1, 2 Zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, § 62 ods. 1, 3 Zákona o rodine.

3. Súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal námietkou premlčania vznesenou žalovanými v 1/ a 2/ rade. Konštatoval, že pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa uplatní všeobecná trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť, keď sa právo mohlo vykonať prvý krát. Súd prvej inštancie mal za to, že nárok žalobkyň bol uplatnený včas. K dopravnej nehode došlo dňa XX.XX.XXXX a žalobkyne sa mohli dozvedieť najskôr o tom, kto za smrť ich manžela a otca zodpovedá v nasledujúci deň a vtedy mohli právo na náhradu nemajetkovej ujmy uplatniť po prvý krát. Trojročná premlčacia lehota by tak uplynula dňa XX.XX.XXXX. Keďže žaloba bola podaná dňa 24.06.2015, nárok bol uplatnený včas a teda súd prvej inštancie na vznesenú námietku premlčania žalovanými v 1/ a 2/ rade nemohol prihladiť.

4. Pokiaľ ide o žalovaného v 1/ rade, je nepochybne preukázané, že jeho konaním došlo k porušeniu práva žalobcov na ich rodinný život, pričom tento zásah bol taký intenzívny a nezvratný pokiaľ ide o následok, že nepostačuje morálne zadosťučinenie, ale je potrebné priznať aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z rozsudku OS Humenné sp. zn. 1T/10/2018 vyplýva, že žalovaný v 1/ rade sa dopustil prečinu usmrtienia, lebo inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, pričom v súlade s ustanovením § 193 CSP súd je v civilnom sporovom konaní viazaný vždy rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ho spáchal.

5. V danom prípade mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný v 1/ rade bol uznaný za vinného z prečinu usmrtienia a bol mu uložený trest. U prevádzkovateľa motorového vozidla je riziko znášania následkov zodpovednosti za škodu spôsobené ich prevádzkou zmiernené tým, že každý prevádzkovateľ je zo zákona poistený pre prípad vzniku svojej zodpovednosti za škodu a to podľa Zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení. V danom prípade bolo nesporne preukázané, že žalovaný v 1/ rade, ktorý objektívne zodpovedá za škodu podľa ustanovenia § 427 a nasl. OZ, mal so žalovanou v 2/ rade uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení č. XXXXXXXXXXXX. Pokiaľ ide o žalovaného v 1/ rade, súd prvej inštancie ustálil vec tak, že je zodpovedný za škodu nielen podľa ustanovení § 427 a nasl. OZ, ale aj za ujmu, ktorú utrpeli žalobcovia na osobnostných právach, lebo je potrebné pripustiť analogické použitie §§ 420 a nasl. OZ aj pri určení osoby zodpovednej za zásah do práva na ochranu osobnosti. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal napríklad na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/999/2007. Zároveň konštatoval, že medzi žalobcami a žalovaným v 1/ rade ani nebola spornou skutočnosť, či žalovaný v 1/ rade zodpovedá za zásah do osobnostných práv žalobcov podľa ustanovenia § 13 OZ. Žalovaný v 1/ rade namietal len výšku uplatneného nároku a odporúčal žalobcom, aby žalobu voči nemu zobrali späť z dôvodu, že ich nároky uspokojí žalovaná v 2/ rade.

6. Žalovaná v 2/ rade nárok žalobcov popierala čo do základu s poukazom na to, že vo veci nie je vecne pasívne legitimovaná. Potvrdila, že ohľadom vozidla, ktorým bola nehoda spôsobená, bolo uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Tvrdila však, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do súkromného a rodinného života pozostalých, ku ktorým dochádza usmrtiením pri dopravnej nehode, nespadá do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia. K uvedenému súd prvej inštancie konštatoval, že pri uplatňovaní nárokov z náhrady škody platí zásada, že poškodený musí uplatniť svoje právo voči tomu, kto za škodu zodpovedá, t. j. voči poistenému. Poistiteľ plní poškodenému namiesto poisteného. Iba výnimočne má poškodený priame právo na náhradu škody voči poisťovateľovi a to, ak tak ustanovujú osobitné predpisy. Takýmto osobitným predpisom je Zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý v § 15 stanovuje, že poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Poškodení tak môžu náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať od poisteného škodcu, alebo od poisťovateľa. Voľba je výlučne na oprávnenej osobe. Ide teda o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu. Proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecným právnym predpisom. Pokiaľ sa teda žalobcovia rozhodli uplatniť svoj nárok voči žalovanému v 1/ rade ako vinníkovi dopravnej nehody, pri ktorej zomrel ich manžel a otec a tiež voči žalovanej v 2/ rade ako

jeho poisťovateľke, je to ich výlučná kompetencia. Žalovaný v 1/ rade sa bránil len tým, že žalobcovia by mali voči nemu zobrať žalobu späť a uplatňovať nárok len voči žalovanej v 2/ rade tak, ako im to umožňuje ustanovenie § 15 ods. 1 Zák. č. 381/2001 Z. z. Žalobcovia však na to nereflektovali a žalobu voči žalovanému v 1. rade nezobrali späť.

7. Súd prvej inštancie sa ďalej vyporiadať s námietkou žalovanej v 2/ rade o nedostatku jej vecnej pasívnej legitímácie s poukazom na ust. § 4 ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z. a s otázkou či pod pojem škoda na zdraví je možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu v zmysle ust. § 11 a 13 OZ, lebo túto skutočnosť žalovaná v 2/ rade namietala. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na nález Ústavného súdu SR z 05.12.2018 sp. zn. II.ÚS/695/2017 z ktorého citoval i na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 z 24.10.2013. Zároveň poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 646/2015 zo 16.12.2015, I. ÚS 474/2016 zo 17.08.2016 a rozhodnutie I. ÚS 206/2015 z 29.04.2015, ale aj ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v obdobných veciach. Zároveň k otázke pasívnej legitímácie poisťovní v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy poukázal na rozhodnutie publikované v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí Slovenskej republiky č. 8/2018, ide o rozhodnutie sp. zn. 6MCdo/1/2016 pod číslom 61 z ktorého citoval právnu vetu: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. Súd prvej inštancie vzhľadom na uvedené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR konštatoval, že rozhodovacia prax súdov v SR je ustálená pokiaľ ide o vecnú pasívnu legitímáciu poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obetí usmrtených pri dopravných nehodách. Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že nemal dôvod sa od tejto ustálenej rozhodovacej praxe odkloniť a vec uzatvoril tak, že čo do základu je nárok žalobcov opodstatnený voči obom žalovaným. Pokiaľ ide o výšku uplatneného nároku na nemajetkovú ujmu, žalobkyne žiadali, aby žalobkyni v 1/ rade bola priznaná suma 50 000.- Eur a žalobkyni v 2/ rade suma 150 000.- Eur. Súd prvej inštancie sa s týmto návrhom nestotožnil a považoval výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy za neprimerane vysokú. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie vychádzal nielen zo závažnosti ujmy spôsobenej žalobkyniam, ale aj z okolností pri ktorých k dopravnej nehode došlo. Žalovaná v 1/ rade bola uznaná za vinnú a odsúdená za spáchanie prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., avšak tak zo znaleckého dokazovania, ako aj zo záverov rozsudku KS v Prešove vyplýva, že svoj podiel viny na vzniknutej kolízii mal aj neb. S. O.. Krajský súd konštatoval, že aj keď možno pričítať určitú mieru spoluúčasti poškodeného na vzniku dopravnej nehody nedodržaním povolenej rýchlosti jazdy, v danom prípade kolíziu situáciu spôsobila obžalovaná nesprávnou technikou jazdy pri odbočovaní doľava. Ak by sa totiž pri odbočovaní zaradila čo najďalej vľavo v časti vozovky určenej pre jej smer jazdy, vodič motocykla by mal možnosť ju spozorovať na dostatočnú vzdialenosť a tomu prispôbiť, prípadne prehodnotiť aj svoj predbiehací manéver. Rovnako zo záverov znaleckého posudku znalca F. Z. S., vypracovaného pre účely trestného konania vyplýva, že v prípade jazdy motocyklistu na motocykli C. V. rýchlosťou v danom úseku maximálne dovolenou, tento mohol predmetnej dopravnej nehode zabrániť. N. znalec však konštatoval aj to, že príčinu predmetnej dopravnej nehody nie je možné z technického hľadiska stanoviť jednoznačne. Vodička motorového vozidla zn. I. P., teda žalovaná v 1/ rade, jazdila nesprávnou technikou jazdy, nakoľko sa pred odbočovaním nezaradila k stredu vozovky, ale najprv zašla na jej pravý okraj a plynule pokračovala v pohybe v oblúku cez vozovku vľavo. Súd tieto okolnosti vzniku dopravnej nehody vyhodnotil tak, že pri vzniknutej dopravnej nehode došlo aj k spoluzodpovednosti neb. S. O., lebo prekročil predpísanú a dovolenú rýchlosť. Musel však zobrať do úvahy, že vinníčkou dopravnej nehody bola žalovaná v 1/ rade, pretože bola za to právoplatne odsúdená. Okolnosti na strane neb. S. O. však súd prvej inštancie zobral do úvahy pri určení výšky nemajetkovej ujmy, ktorú znížil oproti stavu, ak by bolo preukázané, že neb. S. O. neniesol na vzniknutej dopravnej nehode žiadnu zodpovednosť. Súd prvej inštancie však nevyčíslil zníženie percentuálne alebo matematicky, ale pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy na tieto skutočnosti prihliadol.

8. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal súd prvej inštancie z toho, že žalobkyňa v 1/ rade bola manželkou neb. S. O. a žalobkyňa v 2/ rade jeho dcérou. Žili s nebohým v spoločnej domácnosti, tvorili rodinu a boli medzi nimi silné citové väzby. Žalobkyňa v 1/ rade vo svojej výpovedi uviedla, že s manželom viedli klasický rodinný život dvoch mladých ľudí, ktorým finančne vypomáhali rodičia a žili v byte manželových rodičov. Žili spoločenským životom, zúčastňovali sa posezení, rodinných osláv, svadieb a neb. S. O. športoval, pretože hral aj futbal za dedinu z ktorej pochádzal. Zlomom v ich

manželskom živote bola skutočnosť, keď maloletej žalobkyni v 2/ rade bolo zistené vážne onkologické ochorenie, ktoré si vyžadovalo lekársku starostlivosť. Žalobkyňa v 1/ rade uviedla, že manžel jej bol nápomocný, pretože ich spolu s maloletou žalobkyňou v 2/ rade sprevádzal do nemocnice jednak v H. a jednak neskôr do K., keď tam absolvovali rôzne lekárske vyšetrenia spojené s niekoľkodňovým pobytom. Jeho smrť zásadným spôsobom ovplyvnila aj liečbu maloletej žalobkyne v 2/ rade, lebo bol potencionálnym darcom obličky pre svoju dcéru a práve v krátkom čase po dopravnej nehode sa mal zúčastniť vyšetrenia v K., kde by sa táto skutočnosť potvrdila. Žalobkyňa v 1/ rade uviedla, že smrť manžela ju zasiahla o to viac, že zostala sama na riešenie zásadných zdravotných problémov svojej dcéry a nemohla sa viac spoliehať na pomoc manžela. Ako uviedla, riešila bezprostredne po smrti svojho manžela nielen veci súvisiace s jeho pohrebom, ale aj so zdravotnou starostlivosťou o svoju dcéru. Neabsolvovala síce psychologické ani psychiatrické vyšetrenia a následnú liečbu, ale bola odkázaná na užívanie liekov na upokojenie, bez ktorých by celú situáciu nezvládla. Vyjadrila sa tak, že musela byť v prvom rade matkou a zabezpečiť starostlivosť svojej dcéry a to nielen po zdravotnej stránke. Dcéra zrazu prišla o svojho otca a bolo jej potrebné túto skutočnosť nejako vysvetliť a postarať sa o ňu. Smrť manžela bola pre žalobkyňu v 1/ rade nepochybne zásadným zvratom v jej doterajšom živote. Prišla o manžela s ktorým si budovala spoločnú budúcnosť, o otca pre svoju dcéru a o človeka, ktorý jej bol nápomocný v zložitom životnom období, kedy dcéra trpela vážnym onkologickým ochorením. Neskôr bola žalobkyňa v 1/ rade nútená zabezpečiť si vlastný byt, lebo sa musela vysťahovať z bytu svojich svokrovcov. Na to potrebovala úver, ktorý musela splácať. Teda jej život sa zhoršil nielen v citovej, ale aj v ekonomickej oblasti, lebo všetky potreby svojej dcéry musela zabezpečovať zrazu sama, pričom dcéra je osoba s ťažkým zdravotným postihnutím a žalobkyňa v 1/ rade mala len minimálny príjem a to opatrovateľský príspevok a neskôr aj vdovský dôchodok. Nenaplnili sa jej očakávania na spoločný rodinný život, naopak, prišla o blízku osobu, manžela, ktorý by jej bol oporou v riešení každodenných problémov, ale rodinu by aj materiálne zabezpečil. Žalobkyňa v 1/ rade síce neskôr nadviazala nový partnerský vzťah a narodilo sa jej ďalšie dieťa, avšak nepochybne má nárok na priznanie nemajetkovej ujmy za smrť manžela, ku ktorej prišlo zavinením inej osoby. Zohľadňujúc predpísané kritériá a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, súd prvej inštancie priznal žalobkyni v 1/ rade nemajetkovú ujmu vo výške 15 000,- Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Mal za preukázané, že došlo k zásahu do práva na rodinný a súkromný život, ktorý je nezvratný. Zohľadnil pritom aj okolnosti, za ktorých k tomuto zásahu došlo.

9. Pokiaľ ide o maloletú žalobkyňu v 2/ rade, súd prvej inštancie jej priznal nemajetkovú ujmu vo výške 25 000,- Eur, vzhľadom na skutočnosť, že neb. S. O. bol jej otcom. V čase jeho smrti mala len X,X roka a teda okolnosti zrejme nevnímala až tak dramaticky ako sa odohrali. V konaní nebolo preukázané, aby jej súčasné zdravotné problémy ako je nechutenstvo alebo gastronomické problémy súviseli so smrťou otca, nepochybne sa však jeho smrť maloletej žalobkyne v 2/ rade dotýka v každodennom živote. Je pravdou, že ani jej onkologické ochorenie nebolo v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, ktorú zavinila žalovaná v 1/ rade, ale pri liečbe svojej dcéry bol neb. S. O. nepochybne súčinný. Bol jej veľkou citovou oporou pri zdolávaní ťažkého zdravotného stavu, keďže ju sprevádzal na väčšinu zdravotníckych úkonov. V ďalšom liečení bola o túto jeho citovú podporu ochudobnená a odkázaná už len na pomoc matky. Maloletá S. prišla o svojho otca a teda aj o právo na rodinný život s ním, pričom tento stav je už nezvratný. Teda vo svojom budúcom živote sa nebude môcť spoliehať na pomoc a podporu svojho otca, nebude s ním môcť mať citovú väzbu, ani s ním prežívať radosti a starosti spojené so svojim životom. Bude ochudobnená o možnosť tráviť s ním voľné chvíle, rozprávať sa s ním, očakávať od neho rady a pomoc. Strata otca je nenahraditeľnou stratou v živote každého človeka a o to viac bolestivou, ak k nej dôjde ešte v útlom alebo mladom veku dieťaťa. Maloletá S. prišla o možnosť žiť so svojim otcom svoj budúci život, ale súd prvej inštancie musel zobrať do úvahy aj skutočnosť, že jej otec sa správal riskantne ak pred dôležitým vyšetrením ohľadne darcovstva orgánu svojej dcére jazdil na motorke, pričom nedodrжал predpísanú rýchlosť. Preto súd prvej inštancie priznal maloletej žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 25 000,- Eur a v prevyšujúcej časti jej nárok zamietol.

10. Maloletá žalobkyňa v 2/ rade uplatnila prostredníctvom svojej zákonnej zástupkyne, žalobkyne v 1/ rade mimo nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, aj nárok na nepeňažnú rentu vo výške 500,- Eur mesačne, s účinnosťou od 01.05.2013 do dosiahnutia XX rokov veku. V podanej žalobe tento nárok nijako neodôvodnila. Žalované v 1/ a 2/ rade ho preto žiadali v celom rozsahu zamietnuť ako neopodstatnený a neodôvodnený.

11. V priebehu ďalšieho trvania sporu právna zástupkyňa žalobkyň uviedla, že maloletá žalobkyňa v 2/ rade bola odkázaná na starostlivosť zo strany svojho nebohého otca, ktorú jej poskytoval osobne doma, ale aj pri pobytoch v nemocnici po závažných operáciách a ktoré ako dieťa musela absolvovať. Bol jej nápomocný pri bežnej starostlivosti a výchove, dával jej lásku a dennodenne prejavoval náklonnosť, ktorú dieťa potrebuje. Preto renta v rozsahu 500,- Eur mesačne je v primeranej výške. Len renta v takomto rozsahu môže čiastočne zmierniť vzniknutý následok, t. j. stratu otca, živiťela.

12. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že neb. S. O. mal v čase dopravnej nehody XX rokov a žalobkyňa v 2/ rade jeho dcéra mala X,X roka. Nepochybne tak vyživovacia povinnosť otca voči svojej dcére trvala. Mal ukončený prvý stupeň vysokoškolského štúdia a pred nehodou bol zamestnaný v J. K. N.. V období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX bol vedený ako uchádzač o zamestnanie na B. práce od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX a potom od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX. Teda od narodenia dcéry XX.XX.XXXX do svojej smrti bol zamestnaný len v období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX. Podľa tvrdenia žalobkyne v 1/ rade chcel začať podnikáť a mal mu byť priznaný aj príspevok na tento účel. K tomu však už nedošlo. Žalobkyňa v 1/ rade tvrdila, že finančné prostriedky si zabezpečoval tak, že pracoval „načierno“ a pre jedného svojho kamaráta vozil ženy pracujúce v V. alebo vo I.. Táto skutočnosť však nebola preukázaná a ani samotná žalobkyňa nevedela uviesť, aký mal príjem z tejto činnosti. V každom prípade išlo o činnosť nelegálnu, lebo v čase od 01.08.2011 do svojej smrti bol vedený ako uchádzač o zamestnanie a teda legálne nemohol dosahovať žiaden príjem.

13. Maloletá žalobkyňa v 2/ rade uplatnila žalobou podanou dňa 24.06.2015 nárok na peňažnú rentu podľa ustanovenia § 448 OZ. Nová právna úprava tohto ustanovenia bola zavedená od 01.12.2019 zákonom č. 394/2019 Z. z. a podľa v súčasnosti platného znenia tohto ustanovenia, pri usmrtení uhrádza ten, kto spôsobil škodu formou peňažného dôchodku náklady na výživu pozostalým, ktorým bol poškodený ku dňu svojej smrti povinný poskytovať výživu. Peňažný dôchodok pre pozostalých sa uhrádza vo výške rozdielu medzi tým, čo by poškodený mal podľa primeraného očakávania pozostalým na nákladoch na výživu poskytovať, ak by k usmrteniu nebolo došlo a dávkami podľa osobitného predpisu poskytovanými z rovnakého dôvodu. Podľa § 879w OZ, ust. § 448 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 01.12.2019; vznik týchto právnych vzťahov a vznik nárokov z týchto právnych vzťahov sa posudzujú podľa tohto zákona v znení účinnom do 30.11.2019. Teda nárok žalobkyne v 2/ rade na pozostalostnú úrazovú rentu súd prvej inštancie posúdil podľa ust. § 448 OZ platného do 30.11.2019, keďže k dopravnej nehode došlo a nárok na túto rentu vznikol dňa 17.04.2013. Podľa ustanovenia § 448 OZ platného v čase vzniku nároku, fyzická osoba, voči ktorej mal zomrelý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

14. Voči maloletej žalobkyne v 2/ rade mal jej otec vyživovaciu povinnosť, preto táto má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Občiansky zákonník odkazuje pri posúdení tohto nároku a výšku pozostalostnej úrazovej renty na zákon o sociálnom poistení. Nebohý S. O. nemal voči svojej dcére, maloletej žalobkyne v 2/ rade, výšku vyživovacej povinnosti určenú súdom, ale je nepochybné, že jeho vyživovacia povinnosť voči nej trvala a že v súlade s ustanovením § 448 OZ má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Jej výšku preto súd určil v rozsahu, v akom by bol neb. S. O. zaviazaný prispievať na výživu svojej dcéry v čase svojej smrti, ak by o tom rozhodoval súd. Vzhľadom na jeho osobné a majetkové pomery by vyživovacia povinnosť bola určená v minimálnom rozsahu, lebo bolo preukázané, že bol nezamestnaný, preukázateľne nemal žiaden príjem a býval v byte svojich rodičov.

15. Súd prvej inštancie aj s poukazom na ust. § 62 ods. 1 a 3 Zákona o rodine určil výšku pozostalostnej úrazovej renty vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa za každý mesiac od 01.05.2013 do rozhodnutia súdu. Zároveň určil, že žalovaní v 1/ rade majú povinnosť platiť túto rentu k rukám matky žalobkyne v 2/ rade s tým, že zaplatením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného a zároveň rozhodol, že zaplatením jednej zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhej žalovanej.

16. Nesplatenú časť pozostalostnej úrazovej renty za obdobie od 01.05.2013 do novembra 2020 súd prvej inštancie vyčíslil na sumu 2 998,98 Eur keď presne uviedol za koľko mesiacov a v akej výške predstavovalo 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Na úhradu uvedenej sumy zaviazal súd prvej inštancie žalované v 1/ a 2/ rade tak, že zaplatenie jednej so žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhej žalovanej. V roku 2013 do 30.06. to bola suma 26,65 Eur, krát 2

mesiace, t. j. 53,30 Eur. Za mesiace júl až december 2013 to bola suma 27,13 Eur krát 6 mesiacov, t. j. 162,78 Eur. Za celý rok 2014 to bola suma 27,13 Eur krát 12 mesiacov, t. j. 325,56 Eur. Rovnako tak tomu bolo aj v rokoch 2015 a 2016, to znamená za každý z týchto rokov po 325,56 Eur. Od januára do júna 2017 to bola suma 27,13 Eur krát 6 mesiacov, t. j. 325,56 Eur, za obdobie júl až december to bolo 27,32 Eur krát 6 mesiacov, 325,56 Eur za obdobie január až júl 2018 to bolo 27,32 Eur krát 6 mesiacov, t. j. 325,56 Eur, za obdobie júl až december 2018 to bolo 28,08 Eur krát 6 mesiacov, t. j. 168,48 Eur, za mesiace január až jún 2019, to bolo 28,08 Eur krát 6 mesiacov, t. j. 168,48 Eur, za obdobie jún až december 2019 to bolo 28,79 Eur krát 6 mesiacov, t. j. 172,74 Eur, za mesiace január až jún 2020 to bolo 28,79 Eur krát 6 mesiacov, t. j. 172,74 Eur a za mesiace júl až november 2020 to bolo 29,42 Eur krát 5 mesiacov, t. j. 147,10 Eur. Spolu tak nesplatenú časť pozostalostnej úrazovej renty súd prvej inštancie vyčíslil na sumu 2 998,98 Eur. V prevyšujúcej časti nárok žalobkyne v 2/ rade na pozostalostnú úrazovú rentu zamietol. Žalovaných v 1/ a 2/ rade zaviazal na zaplatenie nemajetkovej ujmy žalobkyniam v 1/ a 2/ rade spoločne a nerozdielne podľa ust. § 438 ods. 1 OZ podľa ktorého ak škodu spôsobilo viac škodcov zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne. Podľa názoru súdu prvej inštancie však medzi žalovanými v 1/ a 2/ rade nejde o solidárnu zodpovednosť, pretože nároky u každého z nich vychádzajú z iného právneho základu. Zatiaľ čo nárok žalobcov voči žalovanému v 1/ rade ako škodcovi má svoj základ v spôsobenej škode, nárok žalobcov voči žalovanej v 2/ rade má základ v nároku na výplatu poistného plnenia voči poisťovateľovi podľa osobitného zákona č. 381/2001 Z. z. Obdobne rozhodol aj KS v Prešove vo svojom rozsudku sp. zn. 8Co/135/2018. Rovnako tak vyplýva z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 646/2015, nesprávnosť rozhodnutia okresného súdu týkajúca sa uloženia povinnosti žalovaným v 1/ a 2/ rade zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy spoločne a nerozdielne. Aj zo záverov rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 1/2016 možno vyvodiť, že nejde u žalovaných v 1/ a 2/ rade o solidárny záväzok, keďže právny základ nároku voči každej z týchto osôb je iný. Preto súd prvej inštancie rozhodol, že zaplatením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

17. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 a § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP). Súd prvej inštancie konštatoval, že výška priznanej sumy závisela len od posúdenia súdu, preto majú žalobkyne právo na náhradu trov konania v celom rozsahu avšak výlučne iba z prisúdenej sumy čo je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, lebo ten sa skúmal čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku žalobkyniam v 1/ a 2/ rade vo vzťahu k žalovanej v 1/ rade súd prvej inštancie náhradu trov konania nepriznal. Za dôvod hodného osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalobkyniam voči žalovanej v 1/ rade považoval súd prvej inštancie osobné a majetkové pomery žalovanej. Vychádzal z toho, že jej bola priznaná právna pomoc Centrom právnej pomoci z dôvodu zlých sociálnych pomerov. Je zamestnaná v spoločnosti M., s.r.o. N., so zárobkom vo výške minimálnej mzdy, to znamená 566,86 Eur. Má ešte vyživovaciu povinnosť k jednému dieťaťu vo veku XX rokov, ktoré navštevuje základnú školu. S manželom bývajú v rodinnom dome, kde platia náklady spojené s bývaním 300,- Eur a k tomu treba pripočítať ešte náklady na kúrenie asi 600,- Eur za rok. Platia tiež spoločne poistenie za dom 72,- Eur ročne, úver vo výške 365,64 Eur mesačne, poplatok za telefóny 35,- Eur mesačne, ďalšiu poisťku vo výške 21,- Eur mesačne. Manžel žalovanej v 1/ rade je živnostník a dosahuje príjem asi 700,- až 800,- Eur mesačne. Spolu s nimi žije ešte v spoločnej domácnosti syn, ktorý má XX rokov a je nezamestnaný. Žalovaná v 1/ rade spolu s manželom majú úspory asi vo výške 4 000,- Eur, avšak tie sú prioritne určené na zabezpečenie svadieb pre plnoleté deti. Majú dve motorové vozidlá v hodnote 1 500,- Eur a asi 100,- Eur. Zároveň súd zobral do úvahy aj skutočnosť, že žalovaná v 1/ rade bola zaviazaná rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 11C/351/2015, ktorý bol potvrdený rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 22Co 7/2019, zaplatiť rodičom neb. S. O. každému z nich po 15 000,- Eur ako nemajetkovú ujmu. V tomto konaní nevystupovala poisťovňa a teda tento nárok musí žalovaná v 1/ rade uhradiť z vlastných finančných prostriedkov. Preto súd z dôvodov hodných osobitného zreteľa žalobkyniam v 1/ a 2/ rade vo vzťahu k žalovanej v 1/ rade náhradu trov konania nepriznal.

18. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalobkyne v 1/ a 2/ rade. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok v zmysle ust. § 388 CSP zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel a zároveň im priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Právne odôvodnili svoje odvolanie podľa ust. § 365 ods. 1 psím. f) a h) CSP. Odvolanie žalobkýň smeruje proti výroku ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá. Žalobkyne konštatovali, že súd prvej inštancie správne uzavrel, že žalovaná v 2/ rade je v súdnej veci vecne pasívne legitimovaná a že nárok žalobkýň na priznanie nemajetkovej ujmy nie je premlčaný z dôvodu, že bol uplatnený včas. Žalobkyne uviedli, že záver súdu prvej inštancie, že

nehodu spoluzavinil nebohý S. O. nemá oporu vo vykonanom dokazovaní tak ako to uzavrel konajúci súd v bode 46 rozsudku. Je nesporné, že žalovaná v 1/ rade dopravnú nehodu zavinila. Za toto konanie bola právoplatne odsúdená. Týmto bolo nad každú pochybnosť preukázané, že smrť manžela a otca spôsobila žalovaná v 1/ rade ako veľmi vážny zásah do súkromného života žalobkyň s nezvratným následkom a to jeho smrťou. Tým bolo veľmi vážne zasiahnuté do súkromného a rodinného života žalobkyň a znamenalo to zánik rodiny. Žalobkyne sú ochudobnené o vzťahy medzi manželom a otcom o jeho prítomnosť v súkromnom živote, rodinnom živote a intímnom živote o partnerský vzťah, o vzťah manžela a otca, ktorý sa staral o svoju rodinu a materiálne ju zabezpečoval. Konaním žalovanej v 1/ rade nastal následok, ktorý nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou. Rodičia nebohého manžela a otca S. O. dostali priznané z titulu náhrady nemajetkovej ujmy každý po 15 000,- Eur. Žalobkyňa v 1/ rade ako manželka nebohého je toho názoru, že má prednosť pred rodičmi nebohého pretože ona bola manželkou a matkou žalobkyne v 2/ rade, ktorým bol zničený celý budúci život a spôsobený nezvratný následok. Žalobkyňa v 1/ rade má za to, že jej a žalobkyne v 2/ rade patrí rozhodne vyššia náhrada nemajetkovej ujmy než rodičom nebohého, ktorí si svoj život s ním ako synom už odžili podstatne dlhšie a majú ešte jedno dieťa. Ak primerane zadosťučinením pre rodičov nebohého S. O. je suma 15 000,- Eur pre každého z nich, pre žalobkyňu v 1/ rade ako manželku je podľa jej názoru suma 50 000,- Eur rozhodne primeraná a suma 150 000,- Eur pre maloletú J. (choré a vážne poznačené dieťa) je rovnako správna. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva majú žalobkyne za to, že nimi požadovaná výška nemajetkovej ujmy je primeraná vo výške 50 000,- Eur pre žalobkyňu v 1/ rade a 150 000,- Eur pre žalobkyňu v 2/ rade, rovnako aj úrazová renta vo výške 500,- Eur mesačne od 01.05.2013 do budúca. Zároveň žalobkyne trvali na obsahu svojich podaní vo veci samej zo dňa 20.08.2019 a 19.06.2020 a žiadali, aby odvolací súd na ne prihliadol.

19. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal včas odvolanie aj žalovaný v 2/ rade. Navrhol, aby odvolací súd v zmysle ust. § 388 CSP rozsudok zmenil tak, že žalobu žalobkyň v 1/ a 2/ rade zamietne a prizná žalovanému v 2/ rade proti žalobkyňiam právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Právne odôvodnil svoje odvolanie podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Žalovaný v 2/ rade so závermi súdu prvej inštancie nesúhlasil. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne rozhodol o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy keďže nesprávne posúdil vznesenú námietku premlčania a tiež nesprávne posúdil a rozhodol o výške náhrady nemajetkovej ujmy ako aj o nároku na náhradu pozostalostnej úrazovej renty a tým aj o nároku na náhradu trov konania. Rovnako žalovaný v 2/ rade považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nepreskúmateľné. Žalovaný v 2/ rade sa s posúdením vznesenej námietky premlčania súdom prvej inštancie nestotožňuje. Posúdenie plynutia premlčacej lehoty tak ako to urobil prvoinštančný súd nepovažuje za správne. Žalovaný v 2/ rade vychádza z toho, že pokiaľ sa jedná o náhradu škody na zdraví ako nárok krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle ust. § 4 ods. 2 Zákona č. 381/2001 Z.z. bolo potrebné posúdiť včasnosť uplatnenia predmetného nároku v súlade s ust. § 106 Občianskeho zákonníka. Manžel a otec žalobkyň zahynul pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX a pokiaľ bola žaloba doručená konajúcemu súdu dňa 24.06.2015 tak potom je zrejmé, že nárok titulom nemajetkovej ujmy si obe žalobkyne uplatnili potom čo márne uplynula lehota na uplatnenie práv a v zmysle ust. § 106 OZ.

20. Žalovaný v 2/ rade namietal i výšku súdom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tomto smere absolútne neprijateľné, nesprávne a zároveň aj nepreskúmateľné. Zo znaleckého posudku znalca z odboru cestnej dopravy F. S. je zrejmé, že k dopravnej nehode došlo na ceste 1. triedy kde bola dovolaná rýchlosť 70km/hod. Žalovaná v 1/ rade sa pohybovala rýchlosťou od 19 do 22 km/hod a motocyklista rýchlosťou od 90 do 100 km/hod. Znaleckým dokazovaním tak bolo preukázané, že z technického hľadiska príčinou dopravnej nehody a kolíznu situáciu vyvolala žalovaná v 1/ rade ako vodička, ktorá vošla do koridoru jazdy motocykla v čas kedy ju už predchádzal. Na druhej strane rovnako bolo preukázané, že pokiaľ by motocyklista jazdil rýchlosťou, ktorá bola v danom úseku cesty dovolená, zaregistroval by včas nebezpečenstvo vytvorené a v prípade havarijného brzdenia by dokázal zastaviť ešte pred miestom zrážky. Preto pri takejto dôkaznej situácii mal súd v trestnom konaní za to, že na dopravnej nehode má čiastočnú vinu jednak vodička vozidla značky škoda P. a čiastočne aj nebohý S. O., ktorý jednak neprimeranou rýchlosťou obehoval vozidlo a nedostatočne sa presvedčil o tom, resp. neskoro sa presvedčil o tom, či vozidlo včas začalo odbočovať alebo nie. Tieto okolnosti majú podstatný vplyv na riešenie základnej právnej otázky ktorou je povinnosť plnenia žalovaných vo vzťahu k žalobcom v zmysle ust. § 441 OZ. V tejto súvislosti poukázal žalovaný v 2/ rade na rozhodnutie MSSR sp. zn. 1Cdo/77/2009 zo dňa 27.10.2010 z ktorého citoval. Odkaz konajúceho súdu, že okolnosti na strane nebohého S. O. zobral do úvahy pri určení výšky

nemajetkovej ujmy, ktorú znížil oproti stavu ak by bolo preukázané, že na vzniknutej dopravnej nehode neniesol žiadnu zodpovednosť považoval žalovaný v 2/ rade za rozhodnutie bez riadneho odôvodnenia a nepreskúmateľné. Nevyplyva z neho akými úvahami sa súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške úplatného nároku riadil, akú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za primeranú pre žalobkyňu v 1/ rade a akú pre žalobkyňu v 2/ rade za stavu ak by nebola daná spoluzodpovednosť S. O. na vzniku škody a akú mieru spoluúčasti resp. v akom rozsahu tieto základné nároky súd v Občianskoprávnom konaní krátil. V tejto súvislosti poukázala žalovaný v 2/ rade na to, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky priame a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Zároveň žalovaný v 2/ rade poukázal na to, že judikatúra slovenských súdov nesformulovala žiadne objektívne kritéria a podmienky na základe ktorých by sa mali takto vzniknuté zásahy odškodňovať a ktorými by mala byť určená výška nemajetkovej ujmy rovnako ako nesformulovala základné usmernenie pre stanovenie presnej výšky. V konkrétnych prípadoch je potrebné zobrať do úvahy, že náhrada nemajetkovej ujmy má primárne funkciu satisfakčnú t.j. primerane s ohľadom na všetky okolnosti vyvážiť alebo zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Z hľadiska preventívno-sankčnej funkcie keďže primerané zadostučinenie je jednou z civilnoprávných sankcií, forma a intenzita zavinenia by mala hrať kľúčovú úlohu pri stanovení povinnosti nahradiť škodu za citovú ujmu. V predmetnej veci bola satisfakcia pozostalým poskytnutá už v priebehu trestného konania vedeného proti pôvodcovi zásahu a rozhodnutím vydaným v tomto trestnom konaní a uložení ďalšej sankcie v podobe vysokej náhrady nemajetkovej ujmy je v predmetnom konaní porušenie zásady ne bis in idem. Určujúcimi parametrami spravodlivého zadostučinenia je jednak a) primeranosť, ktorá je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia k tomu, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie a b) proporcionalita t.j. výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť likvidačne. Žalovaný v 2/ rade v tejto súvislosti poukázal na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy Európskym súdom pre ľudské práva v konaní *Kontrová c/a Slovenská republika* to vo výške 25 000,- Eur. Pani H. prišla o obe svoje maloleté deti vo veku 5 rokov a 1 rok, čím došlo k absolútnej deštrukcii rodinného života, k úplnému zničeniu všetkých súvisiacich emocionálnych väzieb ako aj s prihliadnutím na šokujúcu mieru sprievodných okolností tohto prípadu je nutné v súdnej veci pomenovať intenzitu zásahov v tvrdených práv žalobkyň. Žalovaný v 2/ rade od počiatku poukazoval a ďalej tiež poukazuje tiež na to, že jedným z porovnávacích referenčných rámcov konajúceho súdu pri určení výšky nemajetkovej ujmy by mal byť aj zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilným trestnými činmi. Vychádzajúc z toho, že v roku 2013 kedy došlo k úmrtiu manžela a otca žalobkyň činila minimálna mzda sumu 337,70 Eur 50 násobok tejto minimálnej mzdy predstavuje sumu 16 885,- Eur bez spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody. Súdom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy prevyšuje náhradu, ktorá v súhrne prináleží obetiam násilných trestných činov pričom nie bezvýznamným je, že v danom prípade ide o nedbanlivostný trestný čin. Žalovaný v 2/ rade má za to, že aj preto je rozhodnutie súdu nesprávne. Nie je dôvodné zaväzovať iné subjekty na úhradu súm mnohonásobne vyšších ako je tomu v prípade násilných trestných činov. K strate manžela žalobkyne v 1/ rade došlo pomerne v mladom veku čím sa síce takto nenaplnili jej očakávania na ich spoločný rodinný život, rovnako však bolo preukázané, že v dôsledku tejto tragickej udalosti ani jedna so žalobkyň nevyhľadala ani nebola odkázaná na lekársku pomoc či starostlivosť. Žalobkyňa v 1/ rade je v súčasnej dobe zamestnaná. Zabezpečila si vlastný byt. Má priateľa s ktorým žije v spoločnej domácnosti a z tohto nového partnerského vzťahu sa jej narodilo dieťa- dcéra L.. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu v 2/ rade bolo potrebné vziať do úvahy jej vek. V čase tejto tragickej udalosti mala 2 a pol roka. Išlo teda o malé dieťa, ktoré nie je až do takej miery schopné pociťovať túto ujmu. Nakoľko maloleté dieťa v takom veku nemá ešte vytvorené také osobnostné vzťahy ako napr. dospelý človek. V porovnaní rozhodnutia súdu prvej inštancie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom spôsobenej zásahom do ich rodinného života usmrtením manžela žalobkyne v 1/ rade a otca žalobkyne v 2/ rade s rozhodnutiami súdov Slovenskej republiky v obdobných prípadoch nemožno priznanú majetkovú kompenzáciu považovať za primeranú a takto priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nezodpovedá naplneniu požiadavky poskytnutia spravodlivej súdnej ochrany. Okolnosti konkrétneho prípadu tak ako tieto vyplývajú z vykonaného dokazovania dôvod na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v súdom priznanej výške neboli preukázané.

21. Rovnako za nesprávne považuje žalovaný v 2/ rade aj rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti priznania pozostalostnej úrazovej renty žalobkyne v 2/ rade. Súd prvej inštancie správne ustálil, že v zmysle platnej právnej úpravy pri výpočte náhrady nákladov pozostalých je potrebné postupovať podobne ako pri výpočte výživného. Súd prvej inštancie však nevzal do úvahy, že výška náhrady

nákladov na výživu pozostalých je daná rozdielom medzi tým, čomu bol zomrelý povinný na výživnom podľa zákona o rodine poskytovať a medzi výškou dôchodkových dávok poberaných pozostalým z dôvodu smrti výživou povinných alebo výživu mu poskytujúcej osoby. To znamená, že výška pozostalostnej úrazovej renty musí byť vo výške výživného, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti prihladnuc a a zohľadneniach výšku sirotského resp. vdovského dôchodku poberaného v dôsledku smrti osoby výživou povinnej. Žalobkyni v 2/ rade bol preukázateľne priznaný a sociálnou poisťovňou vyplácaný sirotsky dôchodok vo výške 133,20 Eur, pričom jeho pôvodne priznaná výška sa v zmysle platných právnych predpisov každoročne valorizuje. Maloletej žalobkyni v 2/ rade preto nárok na výplatu pozostalostnej úrazovej renty nevznikol, nakoľko je táto plne pokrytá dávkami sociálneho zabezpečenia. S. O. bol v čase pred dopravnou nehodou vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Od 01.08.2011 do 16.04.2013 a rovnako tak aj v čase od 24.09.2010 do 01.03.2011 čo znamená, že legálne nedosahoval žiaden príjem.

22. Žalovaný v 2/ rade namietal aj výrok o trovách konania. Konštatoval, že žalobou doručenu súdu prvej inštancie sa žalobkyne domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 200 000,- Eur a žalobkyňa v 2/ rade jej nároku na pozostalostnú rentu vo výške po 500,- Eur mesačne. Pokiaľ teda znenie ust. § 255 ods. 1 a 2 CSP pri rozhodovaní p náhrade trov konania preberá iba zásadu úplného alebo čiastočného úspechu v spore ako kritéria priznania náhrady trov konania s tým, že ust. § 142 ods. 3 OSP nebolo do nového CSP prebraté a teda ak CSP obsiahnutou v ust. § 142 ods. 3 OSP nedisponuje tak cieľom novej právnej úpravy nie je ďalej umožňovať aby v prípade sporov pri ktorých výška plnenia závisí výlučne od úvahy súdu bolo nevyhnutné posudzovať základ uplatneného nároku a nie výšku sumy, ktorú strana žiadala priznať. Uplatnený nárok žalobkyne bol zjavne neprimeraný vo vzťahu k tomu čo vyplýva z početnej a v zásade stabilnej rozhodovacej činnosti súdov SR. V dôsledku toho sú predvídateľné aj rámce priznania jej možnej finančnej náhrady nemajetkovej ujmy a súčasne za stavu, ktorý možno považovať tiež za rozhodný a to, že žalobkyne počas celého súdneho konania boli zastúpené právnym zástupcom u ktorého možno dôvodne predpokladať aspoň znalosť bežnej judikatúry vo veciach obdobných. Nárok na náhradu pozostalostnej renty je nárokom vyplývajúcim z ust. § 448 OZ. Teda tento nárok vyplýva z hmotného práva a nie je na úvahe súdu či tento nárok prizná alebo nie. Vzhľadom k tomu, že odvolateľ nesúhlasí so závermi prvoinštančného súdu, ktorý nesprávne posúdil vznesenú námietku premlčania žalobou uplatnených nárokov a tiež nesprávne posúdil a rozhodol o výške náhrady nemajetkovej ujmy ako aj pozostalostnej úrazovej renty a tiež o nároku na náhradu trov konania podaným odvolaním sa domáha zmeny predmetného rozhodnutia a priznania náhrady trov konania v rozsahu 100%.

23. Vo veci bolo predložené aj podanie označené ako odvolanie proti rozsudku, ktorý podala sama žalobkyňa v 1/ rade aj za žalobkyňu v 2/ rade. Uviedla, že v čase nehody mala XX rokov a Xročnú dcéru, ktorá bola ťažko chorá (onkologický pacient) hoci bola žalobkyňa v 1/ rade študentkou vysokej školy aj na základe nehody musela odstúpiť zo štúdia, čo veľmi ovplyvnilo jej život aj budúcnosť. Okrem existenčných a finančných problémov, ktoré nastali ich nehoda psychicky poznačila do dnes a celý život bude pre žalobkyne životnou traumou. Nehoda znamenala ukončenie ako manželského tak aj partnerského života a hlavne dcéra prišla už navždy o svojho otca čo je fakt, ktorý sa už nijakým spôsobom nedá vrátiť späť. Od nehody žalobkyňa v 1/ rade musela zvládnuť finančné problémy, musela sa starať o dcéru, ktorá mala liečbu v K.. Ako onkologický pacient je nútená byť sledovanou do konca života a celá záťaž, ktorá má byť rozdelená medzi rodičmi bola zrazu na žalobkyni v 1/ rade. Za čas kedy trvali súdne pojednávania sa musela postarať hlavne o bývanie aby vytvorila dcére zázemie aj keď bez otca. Čo sa týka toho, že žalobkyňa v 2/ rade poberá sirotsky dôchodok aj na ten si musela požičať žalobkyňa v 1/ rade pretože je nebol najprv schválený, lebo musela doplatiť roky nebohému manželovi a tie peniaze musela vrátiť čo tiež pre žalobkyňu v 1/ rade predstavovalo výdavky. Žalobkyňa v 2/ rade je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá vždy potrebovala a naďalej potrebuje zvýšenú starostlivosť. Čo sa týka sumy, ktorá by žalobkyniam prináležala tá by aspoň trochu vykompenzovala fakt, že prišli o milovaného človeka. Neexistuje, pretože hodnota ľudského života sa nedá vyčíslieť. S. S. sa dennodenne stretáva s faktom, že tu nemá svojho otca, ktorého pozná iba z fotografií, ktorej chýba pri bežných denných rutinách ako je učenie, podpora, starostlivosť ale aj pri významnejších udalostiach ako bolo 1. sväté prijímanie. Suma, ktorá bola prisúdená súdom prvej inštancie žalobkyniam je podľa nich neadekvátne pretože je nedostačujúca ako na plnú školskú dôchodku, bývanie, hypotéku, zdravotné vyšetrenie v K. každoročne a o celkovú starostlivosť o dieťa kým nedovŕši XX rokov alebo aj na štúdiu na vysokej škole. Čo sa týka renty táto je pre žalobkyňu v 1/ rade zarážajúca. Pretože aj keď jej manžel pracoval za minimálnu mzdu, doniesol by dcére viac ako vychádza 30% zo sumy životného minima. Čo

sa týka vyjadrenia (zrejme odvolania), že má žalobkyňa v 1/ rade partnera táto uviedla, že partnera má ale nie je to otec maloletej a tento vzťah sa môže kedykoľvek skončiť. Taktiež na tento fakt nemôže byť žiadnym spôsobom viazaná.

24. K odvolaniu žalobkyň sa vyjadril žalovaný v 2/ rade. Uviedol, že trvá na dôvodoch a obsahu odvolania, ktoré podal sám v celom rozsahu a žiada aby odvolací súd rozhodol v intenciách odvolania žalovaného v 2/ rade. Niet pochýb o tom, že spoluzavinenie poškodeného S. O. na vznik dopravnej nehody a tým na vzniku škody bolo v trestnom konaní nepochybne preukázané, pričom na mieru svojho spoluzavinenia musí súd v civilnom konaní pri rozhodovaní o nárokoch na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy prihliadať ex lege. Zároveň poukázal žalovaný v 2/ rade na ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch kde zákon zakotvuje taxatívne dve kritéria. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a ďalej veľmi široko chápané okolnosti za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Druhé kritérium je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu k postihnutej fyzickej osobe tak osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Zároveň poukázal žalovaný v 2/ rade na judikatúru súdov Slovenskej republiky v oblasti ochrany osobnosti a opätovne na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade H. proti Slovenskej republike. Kde pani H. za zásah do práva na súkromie zahrňujúce právo na rodinný život bola odškodnená sumou 25 000,- Eur. Vo vzťahu k jednému dieťaťu stratu ktorého pre rodiča možno považovať za absolútne najužšiu by sa jednalo o čiastku 12 500,- Eur. Zdravotný stav žalobkyne v 2/ rade nie je v príčinnej súvislosti s úmrtím jej otca S. O. a preto naň nie je možné pri rozhodovaní prihliadnuť. Rovnako tak neboli preukázané žiadne príjmy S. O. v období pred dopravnou nehodou. Bol vedený ako uchádzač o zamestnanie. V konkrétnych termínoch tak ako je to uvedené vyššie. Náhrada nemajetkovej ujmy nie je kompenzáciou nákladov potrebných na plnú školskú dochádzku, bývanie, hypotéku, zdravotné vyšetrenie v K. každoročne a o celkovú starostlivosť o dieťa tak ako to nesprávne tvrdia a prezentujú žalobkyne. A tieto ani nemôžu slúžiť ako kritéria pre rozhodovanie o priznaní takéhoto nároku. Žalovaný v 2/ rade sa tak nestotožňuje s názorom žalobkyň prezentovaným v ich podaných odvolaniach. Má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nesprávne avšak nie z dôvodov uvedených žalobkyňami, ale z dôvodov na ktoré poukazuje žalovaný v 2/ rade v samostatnom odvolaní zo dňa 28.12.2020. V intenciách ktorého žiada, aby odvolací súd rozhodol.

25. K odvolaniam žalobkyň a žalovaného v 2/ rade sa vyjadrila žalovaná v 1/ rade. Uviedla, že ako prezentovala počas celého konania dopravná nehoda, ktorá sa stala XX.XX.XXXX pri ktorej zahynul manžel a otec žalobkyň ju veľmi mrzí. Každý deň nad tým rozmýšľa. Aj po takmer 8 rokoch má z toho nočné mory. Nielen ona, ale aj jej celá rodina prežíva neustály stres a všetkých ich to veľmi trápi. Keby sa dal vrátiť čas, nikdy by v ten deň do auta nesadla. Uviedla, že uznáva, že podaná žaloba bola podaná dôvodne ako konštatoval aj prvoinštančný súd čo do základu, nie však čo do uplatnenej výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy ani nároku na pozostalostnú rentu. Tvrdenie žalobkyne v 1/ rade ohľadom výlučnej zodpovednosti žalovanej v 1/ rade za vzniknutú dopravnú nehodu sa nezakladá na pravde. Zo záverov znaleckého posudku č. XX/XXXX . vypracovaného pre účely trestného konania znalcom F.. Z. S. vyplýva, že v prípade jazdy motocyklistu nebohého S. O. rýchlosťou v úseku, kde k dopravnej nehode došlo maximálne dovolenou tento mohol predmetnej nehode zabrániť. Na vzniknutej kolízii mal teda spoluúčast' aj manžel a otec žalobkyň v 1/ a 2/ rade. Súd na spoluzavinenie poškodeného správne prihliadol pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy. Výšku peňažného zadosťučinenia určil na základe voľnej úvahy. Túto otázku ponecháva žalovaná v 2/ rade výlučne na zvážení súdu. Čo sa týka peňažnej renty aj keď ju v priebehu celého konania namietala spolu so žalovanou v 2/ rade stotožňuje sa s názorom prvoinštančného súdu a súhlasí, aby žalobkyňa v 2/ rade bola priznaná aj táto forma odškodnenia. Aj keď počas celého konania žalovaná v 1/ rade namietala svoju pasívnu legitímáciu po vykonaní dokazovania právneho posúdenia veci ako jej v zmysle výsledkov súdneho konania vedeného na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11C/351/2015 kde jej bola uložená povinnosť zaplatiť titulom nemajetkovej ujmy žalobcom- rodičom nebohého S. O. po dopravnej nehode, ktorú z časti spôsobila ona po 15 000,- Eur každého z nich súhlasí s rozhodnutím prvoinštančného súdu a akceptuje ho. Proti rozsudku sp. zn. 11C/351/2015 zo dňa 06.09.2018 podala odvolanie, pričom odvolací súd toto rozhodnutie svojím rozsudkom č.k. 22Co/7/2019-180 zo dňa 14.05.2020 potvrdil. Následne k otázke pasívnej legitímácie z uvedeného rozsudku citovala. Nárok žalobcov priznaný v uvedenom súdnom

konaní bol po výzve, ktorú prostredníctvom právnej zástupkyne v poisťovni M.- N. K.. po právoplatnom skončení zaslala v konečnom dôsledku v plnom rozsahu uspokojený priamo poisťovateľom teda M.- N. K.. Preto odvolanie proti rozsudku v tejto veci už nepodávala. Plne sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie a rozhodnutie sporových strán ponecháva na zváženie odvolacieho súdu. O trovách odvolacieho konania žiadala rozhodnúť tak ako prvoinštančný súd, teda náhradu trov konania zo strany žalovanej v 1/ rade vo vzťahu k žalobkyniam nepriznať. Dôvody boli podrobne uvedené a preukázané pred súdom prvej inštancie.

26. K odvolaniu žalovanej v 2/ rade sa vyjadrili žalobkyne prostredníctvom ich právnej zástupkyne. Uviedli, že je mylné tvrdenie žalovanej v 2/ rade, že ich nároky sú premlčané. Právne posúdenie súdom prvej inštancie je správne. Poukázali na znenie ust. § 788, § 789, § 790 a § 797 ods. 2 OZ. Pokiaľ ide o námietku žalovanej v 2/ rade smerujúcej k výške súdom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy odôvodnením, že S. O. spoluzavinil vznik dopravnej nehode a prispel k jej vzniku nezanedbateľným spôsobom je nesprávny a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. V tejto súvislosti poukázali žalobkyne na konanie vo veci 2T/145/2013 v spojení s odvolacím konaním sp. zn. 6To/33/2014 a rozsudok zo dňa 27.11.2014. Tu nie je naznačená miera prípadného spoluzavinenia S. O. v percentách ani tak ani zlomkom, žalovaným v 2/ rade bol už urobený záver, že dopravnú nehodu zavinil on. Práve naopak súd vyvodil jednoznačný záver, že dopravnú nehodu zavinila žalovaná v 1/ rade, ktorá na nebezpečnú situáciu reagovala nesprávne. Porušila pravidlá cestnej premávky uvedené v zákone č. 8/2009 Z.z o cestnej premávke a za svoje konanie bola právoplatne odsúdená. Žalovaná v 1/ rade ani žalovaná v 2/ rade sa v žiadnom inom konaní nedomáhali zákonom stanovenej lehote určenia prípadnej miery spoluzavinenia poškodeného. Mali teda za to, že za následky dopravnej nehody zodpovedá v celom rozsahu žalovaná v 1/ rade poistená u žalovanej v 2/ rade. Ďalšie tvrdenie žalovanej v 2/ rade o tom, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy je porušenie zásady ne bis in idem je prejavom absolútneho nepochopenia princípov tejto zásady, princípov trestného konania, správneho konania a civilného konania. Ak by odvolací súd takýto výklad zákona pripustil potom akékoľvek poistenie osôb a majetku v slovenskom právnom poriadku a nikde vo svete nemá žiadny význam a vôbec by nemuselo existovať. Ohľadom priznania pozostalostnej renty pre žalobkyňu v 2/ rade poukázali žalobkyne na ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine a § 92 Zákona o sociálnom poistení. Jedná sa o dva rozdielne nároky, ktoré sa navzájom nevylučujú a môže byť priznané súbežne. Žiadny právny predpis neustanovuje, že priznanie sirotského dôchodku vylučuje priznanie a výplatu pozostalostnej úrazovej renty. Vyživovaciu povinnosť v rozsahu 30% životného minima má každý občan Slovenskej republiky bez ohľadu na to, či je zamestnaný, nezamestnaný, bezdomovec a podobne. Čo do trov konania s rozhodnutím súdu prvej inštancie sa žalobkyne stotožnili v celom rozsahu a preto rozhodnutie podľa § 255 ods. 2 CSP nie je zákonné a dôvodné.

27. K vyjadreniu žalovanej v 1/ rade a vyjadreniu žalobkýň v 1/ a 2/ rade sa vyjadril žalovaný v 2/ rade. Zotrval na svojich doterajších vyjadreniach, prednesoch ako aj obrane prezentovanej v konaní vrátane podaného odvolania proti rozsudku a žiadal, aby odvolací súd rozhodol v jeho intenciách. Po oboznámení sa s vyjadrením žalovanej v 1/ rade žalovaný v 2/ rade konštatoval, že zmena postoja žalovanej v 1/ rade k predmetu sporu a rozhodnutiu konajúceho súdu je pre žalovaného v 2/ rade prekvapivá keďže je v absolútnom rozpore s jej stanoviskami, konaním a obranou v priebehu konania ako aj stanoviskami a obranou žalovanej v 2/ rade. Zmena postoja žalovanej v 1/ rade ako poistenca M. je neakceptovateľná. Čo sa týka vyjadrenia žalobkýň v 1/ a 2/ rade k odvolaniu žalovaného v 2/ rade okrem toho, že sa jedná o znovuzopakovanie už nimi prezentovanej argumentácie ku ktorej sa už niekoľkokrát vyjadrili, považuje žalovaný v 2/ rade za potrebné dať do pozornosti žalobkýň skutočnosť, že ani žalobkyňa v 1/ rade a ani žalobkyňa v 2/ rade nie sú so žalovanou v 2/ rade v žiadnom poisťoprávnom vzťahu. Teda medzi žalobkyňami v 1/ a 2/ rade a žalovanou v 2/ rade neexistuje žiaden občianskoprávny vzťah založený poisťovou zmluvou. Rovnako pokiaľ sa týka miery spoluzavinenia nebohého S. O. na vzniku dopravnej nehody a tým na vzniku škody je práve argumentácia žalobkýň v 1/ a 2/ rade absurdná a bez právnej relevancie k meritu veci pokiaľ tvrdia, že žalovaná v 1/ rade resp. žalovaná v 2/ rade sa mohli na súde samostatnou žalobou domáhať určenia miery spoluzavinenia poškodeného S. O.. Existenciu spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody skúma v civilnom konaní o náhradu škody resp. náhradu nemajetkovej ujmy súd s úradnej moci t. j. bez ohľadu na prípadnú námietku či procesnú obranu žalovaného v uvedenom smere. V trestnom konaní sp. zn. 2T/145/2013 mal trestný súd za preukázané čo žalobkyne zjavne zámerne ignorujú, že na dopravnej nehode má čiastočnú vinu jednak vodička a čiastočne aj nebohý S. O.. Čo sa týka pozostalostnej renty žalovaný v 2/ rade uviedol, že nikdy netvrdil ani netvrdí, že priznanie sirotského dôchodku pre poškodeného vylučuje priznanie nároku

na pozostalostnú rentu. Poukazoval na platnú právnu úpravu o ustálenú súdnu prax v tomto smere, že poškodenému vzniká nárok na pozostalostnú úrazovú rentu avšak len vo výške rovnajúcej sa rozdielu medzi tým, čo mu bol zomrelý povinný na výživnom podľa zákona o rodine poskytovať a medzi výškou dôchodkových dávok poberaných pozostalým z toho istého dôvodu t.j. z dôvodu smrti osoby výživou povinnej alebo osoby výživu mu poskytujúcej t.j. výškou už vyplácaného sirotského dôchodku. Zároveň žalovaný v 2/ rade reagoval na konfrontačný tón vyjadrenia žalobkyní v 1/ a 2/ rade, ktorý žalovaný v 2/ rade považuje za absolútne nenáležitý.

28. Ďalšie podania do spisu predložené neboli.

29. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 CSP a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 03.03.2022 a zistil, že odvolania žalobkyní ani žalovaného v 2/ rade nie sú dôvodné. Aj keď odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobkyňami v 1/ a 2/ rade a žalovanou v 2/ rade išlo len o skutočnosť, že súd prvej inštancie opomenul na rozdiel od správneho odôvodnenia v tejto časti uviesť, že sa jedná o nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy, teda sa jedná len o formálnu zmenu rozhodnutia v tejto časti.

30. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

31. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok tak zo strany žalobkyní ako aj žalovaného v 2/ rade v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

32. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanom spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaný spor aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Naproti tomu v priebehu odvolacieho konania tak žalobkyne ako aj žalovaný v 2/ rade nepredostreli relevantný argument majúci súvis s prejednávanou vecou, ktorý by bol takej povahy, že by mohol priniesť pre neho priaznivejšie rozhodnutie.

33. Odvolací súd si osvojuje závery súdu prvej inštancie a iba na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalobkyne i žalovaného v 2.rade dopĺňa nižšie uvedené.

34. Žalobkyne vo svojom odvolaní namietali, že výška náhrady je neprimeraná, teda je veľmi nízka. Žalovaný v 2/ rade naopak namietal, že výška náhrady je veľmi vysoká a nezodpovedá kritériám stanovených súdmi Slovenskej republiky, ale i Európskeho súdu pre ľudské práva.

35. K tomu odvolací súd uvádza, že výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Primárnym významom náhrady nemajetkovej ujmy je zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodiť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť.

36. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obete“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Stanková

v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd. Nesmie však byť zjavne neprímeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdősová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp. zn. I. ÚS 2844/14).

37. Odvolací súd poukazuje na závery judikatúry vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 13C/126/2010-267 z 1. októbra 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/368/2015-311 z 1. júla 2015 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- Eur za smrť manželky žalobcu, v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu (fyzickej osoby), spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 7C/256/2011-184 z 29. januára 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 8C/264/2013-223 z 28. októbra 2013 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť manželke zomrelého vo výške 20 000,- Eur. JUDr. Robert Šorl, PhD. sa vo svojom článku „Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného, stav a východiská“ publikovanom v časopise Bulletin slovenskej advokácie č. 9/2017 na str. 6-19 venuje skúmaniu a prehľadu súdnych rozhodnutí týkajúcich sa náhrady nemajetkovej ujmy. Diverzita prístupov žalobcov je najmarkantnejšia v uplatnených sumách náhrady nemajetkovej ujmy. Prirodzene najpočetnejšie sú žaloby pozostalých, prevažne maloletých detí (33), ktoré si uplatnili náhrady od 100, 66, 50, 49, 33, 22, 10 až do 8 tisíc Eur. Pozostalých 7 manželov si uplatnilo náhrady zhruba od 200, 100, 90, 83, 70, 40, 10 až do 8 tisíc Eur. Manželom priznané náhrady sa pohybujú vo výškach od 100, 70, 50, 45, 40, 33, 26, 23, 22,20, 10, 8, 6, 5 až do 4 tisíc Eur. Náhrady priznané maloletým deťom sú od 100, 35, 23, 22, 15,13, 10, 8, 6 až do 5 tisíc Eur.

38. Mimoriadna závažnosť vznikutej ujmy žalobkyň v 1/ a 2/ rade je daná okolnosťami, za ktorých došlo k porušeniu práv, k usmrteniu manžela žalobkyne v 1/ rade a otca žalobkyne v 2/ rade. Podľa názoru odvolacieho súdu priznaná výška nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu v 1/ rade v sume 15 000,- Eur a pre žalobkyňu v 2/ rade v sume 25 000,- Eur zodpovedá požiadavke primeranosti a proporcionálnej náhrady utrpenia tak žalobkyne v 1/ rade ako i žalobkyne v 2/ rade. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie pri určení výšky nemajetkovej ujmy správne vychádzal nielen zo závažnosti ujmy spôsobenej žalobkyniam, ale aj z okolností, pri ktorých k dopravnej nehode došlo. Žalovaná v 1/ rade bola uznaná za vinnú a odsúdená za spáchanie prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., avšak tak zo znaleckého dokazovania, ako aj zo záverov rozsudku KS v Prešove vyplýva, že svoj podiel viny na vzniknutej kolízii mal aj neb. S. O.. Krajský súd konštatoval, že aj keď možno pričítať určitú mieru spoluúčasti poškodeného na vzniku dopravnej nehody nedodržaním povolenej rýchlosti jazdy, v danom prípade kolíziu situáciu spôsobila obžalovaná nesprávnou technikou jazdy pri odbočovaní doľava. Ak by sa totiž pri odbočovaní zaradila čo najďalej vľavo v časti vozovky určenej pre jej smer jazdy, vodič motocykla by mal možnosť ju spozorovať na dostatočnú vzdialenosť a tomu prispôsobiť, prípadne prehodnotiť aj svoj predbiehač manéver. Rovnako zo záverov znaleckého posudku znalca F. Z. S., vypracovaného pre účely trestného konania vyplýva, že v prípade jazdy motocyklistu na motocykli C. V. rýchlosťou v danom úseku maximálne dovolenou, tento mohol predmetnej dopravnej nehode zabrániť. Samotný znalec však konštatoval aj to, že príčinu predmetnej dopravnej nehody nie je možné z technického hľadiska stanoviť jednoznačne. Vodička motorového vozidla zn. I. P., teda žalovaná v 1/ rade, jazdila nesprávnou technikou jazdy, nakoľko sa pred odbočovaním nezaradila k stredu vozovky, ale najprv zašla na jej pravý okraj a plynule pokračovala v pohybe v oblúku cez vozovku vľavo. Súd tieto okolnosti vzniku dopravnej nehody vyhodnotil tak, že pri vzniknutej dopravnej nehode došlo aj k spoluzodpovednosti neb. S. O., lebo prekročil predpísanú a dovolenú rýchlosť. Musel však zobrať do úvahy, že vinníčkou dopravnej nehody bola žalovaná v 1/ rade, pretože bola za to právoplatne odsúdená. Okolnosti na strane neb. S. O. však súd prvej inštancie zobral do úvahy pri určení výšky nemajetkovej ujmy, ktorú znížil oproti stavu, ak by bolo preukázané, že neb. S. O. neniesol na vzniknutej dopravnej nehode žiadnu zodpovednosť. Súd prvej inštancie však nevyčísľoval zníženie percentuálne alebo matematicky, ale pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy na tieto skutočnosti prihliadol. K odvolacej námietke žalovaného v 2/ rade, že súd prvej inštancie nezobral do úvahy pri určení výšky nemajetkovej ujmy

spoluzavinenie S. O., odvolací súd uvádza, že v bode 34 odôvodnenia rozsudku sa súd prvej inštancie s danou okolnosťou vypořiadal tak, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy túto znížil oproti stavu, ak by bolo preukázané, že nebohý S. O. neniesol na vzniknutej dopravnej nehode žiadnu zodpovednosť. Nevyššľoval ju percentuálne alebo matematicky, ale pre určenie výšky priznanej nemajetkovej ujmy na tieto skutočnosti prihliadol. Odvolací súd má za to, že takéto odôvodnenie je postačujúce. Súd prvej inštancie sa spoluvinou S. O. pri dopravnej nehode zaoberal a do jeho hodnotiacej úvahy, keďže táto zodpovedá pravidlám formálnej logiky niet dôvodu odvolacím súdom zasahovať.

39. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie riadne vypořiadal aj s odvolacou námietkou žalovaného v 2/ rade čo do výšky priznanej nemajetkovej ujmy a okolnosti, prečo súd prvej inštancie priznal žalobkyňu v 1/ rade nemajetkovú ujmu vo výške 15 000,- Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Podľa názoru odvolacieho súdu je správny záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa v 1/ rade síce neskôr nadviazala nový partnerský vzťah a narodilo sa jej ďalšie dieťa, avšak nepochybne má nárok na priznanie nemajetkovej ujmy za smrť manžela, ku ktorej prišlo zavinením inej osoby. Smrť manžela bola pre žalobkyňu v 1/ rade zásadným zvratom v jej doterajšom živote. Prišla o manžela, s ktorým si budovala spoločnú budúcnosť a otca pre svoju dcéru a o človeka, ktorý jej bol nápomocný v zložitom životnom období, kedy dcéra trpela vážnym onkologickým ochorením. Neskôr bola žalobkyňa v 1/ rade nútená zabezpečiť si vlastný byt, lebo sa musela vysťahovať z bytu svojich svokrovcov. Na to potrebovala úver, ktorý musela splácať. Život sa jej zhoršil nielen v citovej, ale aj ekonomickej oblasti, lebo všetky potreby dcéry musela zabezpečovať sama, pričom dcéra je osoba s ťažkým zdravotným postihnutím a žalobkyňa má len minimálny príjem, a to opatrovateľský príspevok a neskôr vdovský dôchodok. Nenaplnili sa jej očakávania na spoločný rodinný život. Prišla o blízkú osobu, o manžela, ktorý jej bol oporou. Súd prvej inštancie sa vypořiadal aj s otázkou, že žalobkyňa v 1/ rade neskôr síce nadviazala nový partnerský vzťah a narodilo sa jej ďalšie dieťa, avšak nepochybne má nárok na priznanie nemajetkovej ujmy za smrť manžela, ku ktorej prišlo zavinením inej osoby. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobkyne v 1/rade, že suma 15 000,- Eur je neprimeraná, pretože takáto suma bola priznaná aj rodičom a ona má pred nimi prednosť, odvolací súd uvádza, že otázka kto v danom prípade má alebo nemá prednosť v konaní o priznaní nemajetkovej ujmy riešená byť nemôže. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu zhodnotil všetky predpísané kritéria, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobkyne v 1/ rade došlo a vzhľadom aj na vyššie citovanú judikatúru je výška 15 000,- Eur primeraná. Zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti teda bolo dôvodné.

40. Pokiaľ ide o maloletú žalobkyňu v 2/ rade a priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 25 000,- Eur, súd prvej inštancie toto riadne odôvodnil v bode 37 odôvodnenia rozsudku. V čase smrti otca mala maloletá žalobkyňa v 2/ rade iba 2,5 roka. Teda okolnosti zrejme nevnímala až tak dramaticky ako sa odohrali. V konaní nebolo preukázané, aby jej súčasné zdravotné problémy ako aj nechutenstvo alebo gastronomické problémy súviseli so smrťou otca. Nepochybne sa však jeho smrť maloletej žalobkyne v 2/ rade dotýka v každodennom živote. Súd prvej inštancie konštatoval, že onkologické ochorenie žalobkyne v 2/ rade nebolo v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, ktorú zavinila žalovaná v 1/ rade, ale pri liečbe svojej dcéry bol nebohý S. O. nepochybne súčinný. Bol jej veľkou citovou oporou pri zdoľávaní ťažkého zdravotného stavu, keďže ju sprevádzal na väčšine zdravotníckych úkonov. V ďalšom liečení bola o túto citovú podporu žalobkyňa v 2/ rade ochudobnená a odkázaná už len na pomoc žalobkyne v 1/ rade. Maloletá prišla o svojho otca, teda aj o právo na rodinný život s ním, pričom tento stav je už nezvratný. Ani do budúca sa nebude môcť tak ako to správne uviedol súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia spoľahnúť na pomoc a podporu svojho otca. Nebude s ním môcť mať citovú väzbu ani s ním prežívať radosti a starosti spojené so svojím životom. Súd prvej inštancie dokonca zobral do úvahy aj to, že otec žalobkyne v 2/ rade sa správal riskantne, pred dôležitým vyšetrením ohľadne darcovstva orgánu svojej dcéry jazdil na motorke, pričom nedodržel predpísanú rýchlosť. Preto aj v danom prípade je priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 25 000,- Eur v súlade s požiadavkou spravodlivosti tak ako aj skutočnosť, že v prevyšujúcej časti bol nárok zamietnutý.

41. Súd prvej inštancie sa vypořiadal riadne aj s otázkou premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý bol skutočne uplatnený vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť vtedy, keď sa právo mohlo vykonať prvýkrát. K dopravnej nehode došlo dňa XX.XX.XXXX a žalobkyne sa mohli dozvedieť najskôr o tom, kto za smrť ich manžela a otca zodpovedá v nasledujúci deň a vtedy mohli právo na náhradu nemajetkovej ujmy uplatniť po prvýkrát. Trojročná premlčacia lehota tak mohla

uplynúť najneskôr dňa 18.04.2016, teda neskôr ako bola podaná žaloba dňa 24.06.2015 na súde prvej inštancie. Nárok žalobkyň sa nepremičal.

42. Súd prvej inštancie sa správne vypořiadal aj s otázkou pasívnej legitímácie žalovaného, a to v bodoch 28 a 29 odôvodnenia. Skutočne v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 bolo uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2017 sp.zn. 6MCdo 1 /2016 pod č. 61 s právnou vetou tak ako bola citovaná odvolacím súdom vyššie a tak ako ju cituje súd prvej inštancie v bode 29 svojho odôvodnenia. Súd prvej inštancie sa o tejto ustálenej rozhodovacej praxe neodklonil, preto vo veci správne rozhodol pokiaľ mal za to, že žalovaný v 2. rade je vo veci pasívne legitímovaný.

43. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku žalovaného v 2/ rade čo do pozostalostnej úrazovej renty žalobkyne v 2/ rade, žalovaný i v odvolaní aj v priebehu konania na súde prvej inštancie cituje nesprávne znenie ust. § 448 OZ. Rozhodujúci je stav ku dňu XX.XX.XXXX, teda kedy došlo k dopravnej nehode a usmrteniu manžela a otca žalobkyň.

44. Podľa ust. § 448 účinného v čase 17.04.2013 fyzická osoba, voči ktorej má zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

45. Toto znenie ustanovenia § 448 je diametrálne odlišné od znenia súčasného, z ktorého vyplýva, že pri usmrtení uhrádza ten, kto spôsobil škodu, formou peňažného dôchodku náklady na výživu pozostalým, ktorým bol poškodený ku dňu svojej smrti povinný poskytovať výživu. Peňažný dôchodok pre pozostalých sa uhrádza vo výške rozdielu medzi tým, čo by poškodený mal podľa primeraného očakávania pozostalým na nákladoch na výživu poskytovať, ak by k usmrteniu nebolo došlo a dávkami podľa osobitného predpisu poskytovaný z rovnakého dôvodu. Odvolacie námietky žalovaného v 2/ rade smerovali k zneniu ustanovenia § 448, ktoré v čase vzniku dopravnej nehody účinné nebolo. Preto ani tieto odvolacie námietky nie sú dôvodné. Súd prvej inštancie správne rozhodol, keď uložil žalovaným v 1/ a 2/ rade povinnosť uhradiť žalobkyňi v 2/ rade pozostalostnú úrazovú rentu mesačne vo výške 30% z sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa splatné vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca k rukám žalobkyne v 1/ rade s účinnosťou od 01.05.2013 s tým, že nezaplatenie jednej zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhej žalovanej. Zároveň správne rozhodol aj čo do nesplatennej časti pozostalostnej úrazovej renty. V tejto časti v plnom rozsahu odkazuje odvolací súd na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v bode 47 a 48 rozsudku.

46. Preto odvolací súd I. potvrdil rozsudok okrem výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobkyňami v 1/ a 2/ rade a žalovanou v 2/ rade v zmysle ust. § 387 CSP ako vecne správny. Prečo inak rozhodol čo do trov konania vysvetlil odvolací súd vyššie. I dôvod prečo vo výroku II. zmenil rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobkyňami v 1/ a 2/ rade a žalovanou v 2/ rade tak, že priznáva žalobkyňiam v 1/ a 2/ rade vo vzťahu k žalovanej v 2/ rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy s tým, že o jej výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

47. Odvolací súd má za to, že v danom prípade výška nároku závisela od posúdenia súdu ako to správne vysvetlil súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia. Z ustálenej judikatúry jednoznačne vyplýva, že stále platí, že v prípade pokiaľ výška nároku závisí od posúdenia súdu alebo znaleckého posudku, má právo žalobca na trovy konania s príslušenstvom.

48. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 2 CSP. V odvolacom konaní boli neúspešné tak žalobkyne v 1/ a 2/ rade ako i žalovaný v 2/ rade. Preto považoval odvolací súd za spravodlivé náhradu trov odvolacieho konania stranám nepriznať.

49. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.